

KUIVATTU PAJU PUNONNASSA – *parasta punontapajua!*

Jo vuosituhansia ihmiset ovat osanneet käyttää pajun erityisominaisuuksia hyväkseen hyöty- ja koriste-esineitä valmistettaessa; SITKEYS, TAIPUISUUS, KUIVATUN PAJUN PITKÄ SÄILYVYYS VARASTOSSA ja KUIVATUKSESSA KUTISTUMISEN MYÖTÄ SAATAVA TAIVUTUSKESTÄVYYS.

Paju kutistuu leveydestään noin kolmanneksen kuivuessaan. Samalla se sitkistyy. Punonnan kannalta kaikkein paras kestävyys saadaan kuivattamalla pajua vähintään vuoden ajan viileässä, ilmastossa ja pimeässä. Myös pajun leikkaus- eli korjuuajalla on suuri merkitys. Punontaa varten paju korjataan viljelmiltä tai luonnosta kasvin talvilevon aikana, mielellään keskellä talvea.

Kasvukautena aikaisesta keväästä syksyyn pajukasvin nestevirtaukset nilakerroksessa ovat varsin suuria ja vihreä nilakerros heti kuoren alla on paksu. Uusi kasvu ei ole vielä lainkaan puutunut. Näistä johtuu se, että tuore paju punottaessa murtuu ja katkeaa helposti. Sen lisäksi eri pajulajikkeilla on suuria eroja punottavuudessa. Yleensä pajut, joiden puuydin on pieni, ovat hyviä punontapajuja.

Kuivatun pajun liotus takaisin taipuisaksi

Kuivuessaan paju kyllä sitkistyy, mutta myös muuttuu jäykäksi ja helposti katkeavaksi. Kuivattu paju saadaan takaisin taipuisaksi liottamalla sitä paksuudesta ja liotusveden lämpötilasta riippuen neljästä päivästä yli viikkoon. Liotettaessa kuivat pajut laitetaan pituussuunnassa kokonaan veden alle jonkin painon avulla. Pajut on hyvä avata mahdollisista nipuista niin, että kukin piiska on kunnolla kosketuksissa veden kanssa. Liotusvedessä alkaa samalla bakteerikehitys, jonka johdosta vettä on syytä vaihtaa muutaman kerran liotusaikana, mielellään joka toinen päivä.

Liotuksessa paju muuttuu takaisin taipuisaksi ja se saa lähes nahkamaisen olemuksen – hyvä taipuisuus ja taivutuskesto murtumatta. Liotettuja pajuja voi säilyttää taipuisina pitämällä ne kosteassa ja viileässä.

Kuorittu paju Kaikkein parasta punontapajua on kuorittu paju. Pajun kuori irtoaa helposti touko-kesäkuussa. Kuorittu paju kuivatetaan kuten yllä on kerrottu. Se saadaan takaisin taipuisaksi kuorimattomaan verrattuna selvästi lyhyemmässä ajassa.

Pajun kuorinauha on hyvää sidonta- ja punonta-ainetta. Ota se talteen ja kuivata. Se tulee taipuisaksi kastelemalla vedessä.

Värimuutokset Kuivuessaan pajun väri muuttuu – yleensä vihreä häipyy kokonaan ja kuori muuttuu hyvinkin tummanruskeaksi tai jopa mustaksi. Kuivumisväri vaihtelee pajulajikkeittain. Kuorittu paju pysyy vaaleana luun värisenä, aurinkoisessa ja kosteassa kuivatuspaikassa kuoritun pajun väri kärsii.